N°. 9. 1853

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
des Maandags-, Woensdags- en Zaturdags-avonds.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZONDAG 15 MEI.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**,
Jan Hendrikstraat, n°. 250.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 3.00.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 3.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 40, Ned. Cour.

Aan de vrijzinnige kiezers der Residentie, die de Grondwet wenschen te zien gehandhaafd en de verkregen regten en vrijheden beschermd en verdedigd, worden aanbevolen als kandidaten voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Heeren:

Mr. J. P. P. BARON VAN ZUYLEN VAN NYEVELT,

EN

Jhr. W. BOREEL VAN HOGELANDEN.

Zeventien Mei.

Een gewigtige dag nadert voor het Vaderland. Van de gematigdheid, van de eendragt der kiezers, die nog altijd de gezonde rede tot maatstaf hunner handelingen hebben behouden, zal het afhangen, of Nederland de buit zal worden eener langzaam werkende reactie, dan wel het land zal blijven, waar gematigde vrijheid, volkomen gelijkheid van regten en vrijheden voor allen, eendragt en liefde wonen.

Wij aarzelen niet te verklaren, dat wij alsnog vertrouwen, dat zeer velen, Protestanten zoo wel als Roomsch Catholieken en Israëlieten, de handen in een zullen slaan, om te redden, wat nog te redden valt uit den stroom der dweepzucht, die met onwederstaanbare vaart de massa schijnt weg te slepen.

Nog twee dagen, en door het geheele land zullen de burgers van den Staat zich naar de stembus begeven, om door hunne stem over de toekomst van hun, op dit oogenblik zoo geteisterd, Vaderland te beslissen.

Het zal wel duidelijk zijn voor ieder, dat de middelen, die gebezigd zijn om een Ministerie te doen vallen en een ander op het kussen te brengen, ook voor een groot deel hunne uitwerking zullen vinden in den uitslag der verkiezingen. Het is zeer ligt mogelijk, dat de liberale partij —, die nu meer dan ooit de partij van de constitutioneel-gezinden is geworden — in den eersten tijd in 's lands Raadzaal door eene minderheid zal vertegenwoordigd worden. De groote menigte is te zeer door allerhande kunstmiddelen, zoo verachtelijk als verderfelijk in de gevolgen, opgeruid en als het ware in een staat van *vertige* gebragt, dan dat men zou mogen hopen op eene uitkomst, die anders onfeilbaar geweest ware, indien men aan de verkiezingen, eene daad van zoo uitsluitend politieken aard, haren vrijen loop had gelaten.

De ministriëlen kunnen zich de moeite besparen, om *na* den 17den Mei de loftrompet te steken. Dat zij in de Nieuwe Tweede Kamer voorloopig de meerderheid hebben! Wij gunnen hen die meerderheid. Wij bidden slechts God, dat Hij alles ten beste van het Vaderland doe keeren: de nieuwe ministriële meerderheid zal in den oorsprong van haar aanzijn de verdiende tuchtiging wel vinden. Zij zal zich zelve verscheuren. — Voor al de schatten der wereld niet, zouden *wij* eene meerderheid trachten te verwerven, die op de verdeeldheid steunt van het weleer zoo eendragtige volk; die den haat van burger tegen burger aanzet; die van lieverlede, door hare «*handelbaarheid*» een toestand zal helpen tot stand brengen, waaruit vroeger afpersingen, eene vrijwillige leening, willekeur en een zwart Boek voortsproten. Als Koning en Vaderland er slechts niet onder zouden lijden, — maar hoe zal dat mogelijk zijn? — zouden wij voor een poos dien toestand wel terugwenschen, opdat *daden* en *gebeurtenissen* kunnen getuigen, wie eigenlijk, op 17 Mei 1853, de waarachtige vrienden van Koning en Vaderland zijn geweest.

Plegtig teekenen wij dan ook dien dag op in de geschiedenis van ons arm Vaderland. Plegtig, maar met droefenis; omdat wij vreezen, dat het Volk, door zijne geschiedenis zoo bitter gewaarschuwd, op nieuw, naar het schijnt, de ijzeren hand der reactie zal moeten gevoelen, alvorens tot het besef te komen, dat zij gruwelijk, op misdadige wijs is misleid! Met al den ernst, betamende den Staatsburger, die voor de vrijheid en de regten der zijnen strijdt, leggen wij hier, voor God en ons geweten, de heilige verklaring af, dat, naar onze innige overtuiging, nog nooit een Volk zóó misleid werd als thans het onze; dat nog nimmer eene vrije Natie zóó werd beneveld door schijngronden en drogredenen; dat nog nimmer een Volk als het onze, op die wijze werd gevoerd naar de stembus, om zijn eigen doodvonnis te onderschrijven. De nakomelingschap zal gestreng maar regtvaardig hen oordeelen, die, om persoonlijke veete of heerschzucht, een toestand deden geboren worden, zwanger, als de doos van Pandora, van alle jammeren, die aan de levensaderen eener onafhankelijke Natie knagen.

Maar met dit plegtige protest achten wij onzen pligt nog niet vervuld. Wij hebben nog eene andere taak te volbrengen. Wij moeten nog éénmaal tot liefde en eendragt, tot gematigdheid en zamenwerking aansporen. Nog eenmaal, voor dat uwe stem, kiezers van Nederland! het onherroepelijk vonnis zal hebben uitgesproken, moeten wij het woord tot u rigten, om u, zonder omhaal, eenvoudig en van alle partijdigheid ontdaan, het gewigt te doen inzien van hetgeen gij, als Staatsburgers, zult hebben te verrigten.

Er is niemand, die de Grondwet wil veranderd hebben. Ofschoon wij de innige overtuiging met ons omdragen, dat het nieuwe Ministerie ook voor eene reactionnaire herziening dezer Grondwet, niet zou terugdeinzen, willen wij aannemen, *dat de Grondwet niet zal veranderd worden.*

Met deze verklaring echter werpt men u zand in de oogen. Zonder de Grondwet te veranderen, kan men eene scheepvaartwetgeving op nieuw doen veranderen in het verderfelijke stelsel van bescherming; kan men de kieswet doen veranderen en den census verhoogen; kan men de provinciale- en gemeente-wet veranderen; kan men eene hatelijke drukpers-wet in het leven roepen; kan men het onderwijs regelen in den zin van den orthodoxen Groen van Prinsterer; kan men een talloos tal misbruiken doen herleven, die de Natie zoo duur zijn te staan gekomen.

Het is alzoo de Grondwet niet, die het hier geldt: het is de handhaving van hetgeen gij, sedert 1848, ten gevolge eener *milde* toepassing dier Grondwet, hebt verkregen.

Wanneer gij u naar de stembus begeeft, krachtige en welgezeten burgerij van Nederland! herinner u dan, dat zij allen, die u zoo hebben opgehitst en aangezet, *steeds er op uit zijn geweest, om u het regt om te kiezen te onthouden;* bedenk dan, dat men u vleit, opdat gij door uwe keuze eene Kamer zoudet daarstellen, die naderhand de eerste zal zijn, *om u dat regt weder te ontnemen.* Herinner u, bij het bepalen uwer keuze, dat het alleen de mannen, die men u in zoo afzigtelijk karakter voorstelt, zijn geweest, die na jaren langen strijd niet voor hen zelven, maar *voor u* hebben verkregen, dat gij een billijk aandeel zult hebben niet alleen in de *lasten*, maar ook in de *regten* der natie; dat zij het alléén zijn, die door hunne krachtige zamenwerking u het regt hebben geschonken, *om op den 17den Mei 1853 te mogen kiezen!*

Smeedt, eer het te laat is, het wapen niet zelf, dat bestemd is uw eigen hart te doorboren. Groen van Prinsterer, de Schimmelpennincks, van Lennep, van Rappard, Mackaij, van Lijnden, Baud, Kien, en alle de hunnen: zij hebben steeds de politieke ontwikkeling van het volk tegengehouden. Zij waren onverzettelijk in hun begrip, dat de Natie het regt niet had, deel te nemen aan de Regering. Door hen en de hunnen te kiezen zult gij op nieuw *mogen toezien regeren*, en.... *betalen.* Zoo vele jaren zijn er nog niet verstreken, sedert zoodanige jammerlijke toestand de uwe was, dan dat gij, zonder ten eenemale wetens en willens blind te zijn, niet op nieuw dien toestand in het verschiet zoudet zien. Doorloop de lijst der kandidaten, die het nieuwe Ministerie zullen ondersteunen. De meesten hunner hebben in 1848 moeten wijken; de meesten hunner behooren tot een tijdvak, dat aan 's Rijks financiën diepe wonden heeft geslagen; de meesten hunner hebben ten krachtigste tot de onderdrukking der politieke ontwikkeling van den «*middenstand*» medegewerkt. Waartoe anders wil men al deze versleten mannen terug hebben, dan alleen om ook een *vorigen* staat van zaken weder in te voeren?

Kiest gij hen, die welligt kans hebben gekozen te worden, omdat zij hunne verraderlijke plannen met het masker der godsdienst bedekken, weet dan wel, kiezers uit den middenstand! *dat gij voor de laatste maal deel aan de verkiezing zult hebben genomen.* Men zal u uitsluiten; op nieuw zal de Regering des Lands uitsluitend overgebragt worden in de handen der «*groote heeren.*»

Maar wie, wie moeten wij *dan* kiezen? zult ge ons welligt vragen.

Wij willen geene namen noemen; wij willen ook niet zeggen: kiest alleen Protestanten, of Catholijken, of Israëlieten! Maar voor uw eigen zelfbehoud, voor u en uwe kinderen, roepen wij u toe met ernst en nadruk: «kiest geen der mannen, «die steeds getoond hebben, slechts met [illegible] «oogen de emancipatie der *burgers* aan te zien; «geen der mannen, die kandidaten zijn onder de «leus van uitsluiting, van godsdiensthaat en on«verdraagzaamheid; geen der mannen, die, van «kleur veranderende als de kameleon, heden li«beraal zijn en morgen reactionnair zullen wezen; «geen der mannen, die u heden vriendelijk de

[illegible], opdat gij, door die hooge eer gestreeld, toch maar voor zijn kandidaat zoudt «stemmen, maar u morgen uitlacht, terwijl hij u «alles ontneemt wat u, als vrij staatsburger, «boven alles dierbaar behoort te zijn.»

Kiest onafhankelijke staatsburgers, van welke geloofsbelijdenis ook, van wier opregten levenswandel gij overtuigd zijt; in wie gij de waarborgen vindt, dat zij uwe regten niet zullen verkorten, dat zij geene bevordering van financiële knoeijerijen zullen gedogen. Kiest mannen, die, zoodra een ministerie, welk dan ook, zich vermeten mogt de schendende hand aan uwe kleinodiën te slaan, daartegen waken, daarvoor strijden zullen met kracht, ijver en onafhankelijkheid.

Gij hebt uwen kinderen niet slechts een erfdeel na te laten, maar ook den eeretitel van «*eerlijk man*», maar ook den roem en de welvaart uws Vaderlands.

Laat u niet langer misleiden. Werpt den blinddoek af, dien men u voor de oogen bond. Doorzie met den helderen blik, onzen landaard eigen, den toestand, zoo als die thans is geschapen. Deinst terug voor den gapenden afgrond, voor uwe voeten geopend, en gereed om er uw bloei, uwe ontwikkeling, uwe vrijheden en regten in te verzwelgen. Dempt dien afgrond door uwe keuze, getuigenis dragende van uwe verdraagzaamheid, van uwe liefde jegens den naaste, van uwen ijver voor de eendragt.

Als één enkel man naar de stembus gesneld! Leg er met een gerust geweten uw aandeel in de toekomst van uw land. Zet tegen den stroom van onzaligen burgertwist den dam van uwe bezadigdheid; en gij zult, meer dan schijnheilige spelers met den naam van «God, Koning en Vaderland» «Koning en Vaderland» en naar Gods vrede-ademende voorschriften gediend hebben!

Het punt in geschil.

Bij het naderen van den dag der verkiezingen is het goed en nuttig te preciseren wat eigenlijk het geschilpunt is, dat zal moeten worden uitgemaakt.

Ieder verstandig mensch ziet thans in, dat de zoogenaamde Godsdienstige quaestie niet anders geweest is dan een bloot voorwendsel; een soort van *machine de guerre*, waarvan men zich bediend heeft, om het vorig ministerie omver te werpen en plaats te maken voor mannen, wier kans om zich in het bewind te dringen, onder andere omstandigheden uiterst gering zou geweest zijn. De bisschoppen hebben gediend, om de leuze *ôte toi de là que je m'y mette* in praktijk te brengen. Nu de nieuwe Ministers er zijn, worden de bisschoppen op den achtergrond gedreven. Geen ministerieel orgaan heeft nog durven beweren, dat de optreding van het nieuwe bewind eenige de minste *verandering* zou brengen in de regeling der R. C. aangelegenheden. Men heeft het land in rep en roer gebragt, schijnbaar om de nieuwe bisschoppen; maar in waarheid om de nieuwe Ministers. De bisschoppen zijn, hunsondanks voorzeker, de handlangers, de *compères* geweest van den heer van Hall en de zijnen. Zou het niet zwart ondankbaar zijn, hen, aan wie men zijne verheffing is verschuldigd, nu, na gemaakt gebruik, af te danken: gesteld, dit ware mogelijk?

Maar indien in deze zaak geene verandering is te brengen; indien noch de optreding van het nieuwe bewind, noch die van eene nieuwe Kamer daarop eenigen den minsten invloed zullen kunnen uitoefenen: welke beteekenis had dan de optreding van het nieuwe ministerie, tot welk doel tracht men de ontbinding der vroegere en de verkiezing eener nieuwe Kamer, dienstbaar te maken?

Het antwoord kan niet twijfelachtig zijn. Het programma van dit ministerie bevat uit een enkel woord: REACTIE, terugkeer tot het oude. Zachtkens en op ongevoelige wijze, om geen schrik te verwekken, om de Amsterdamsche beurs niet aan te doen. Maar met zoodanig voorbehoud, ligt reactie op den weg van dit ministerie, ja, REACTIE *is de voorwaarde van zijn bestaan*. Die hieraan mogt twijfelen, lette op hetgeen gebeurd is. Het vorige ministerie vroeg zijn ontslag, naar aanleiding van hetgeen door den Koning te Amsterdam is gesproken. Die woorden van den Koning waren in strijd met Z. M. ministers; zoodra het dus blijkbaar was, dat de Koning het advys van andere personen volgde, moesten de ministers hun ontslag vragen, en de Koning moest dat verleenen, tenzij hij blijk gave van wel met de ministers in te stemmen. — Dit ontslag is gegeven. Hoedanig kan dus de raad geweest zijn *die door de anderen werd verstrekt?* — Men geve het antwoord zelf als men bedenkt, dat het advys der afgetreden ministers geweest is *stipte, naauwgezette uitvoering der Grondwet*. Andere raadslieden werden dus gevonden die, óf aan de Grondwet eene andere uitlegging zullen weten te geven, óf, indien zij hierin mogten te kort schieten, het zouden durven ondernemen op de Grondwet terug te komen.

Derhalve in het eene zoowel als in het andere geval: REACTIE, AFBREKING *van hetgeen sedert* 1848 *is opgebouwd*.

Daarom moest ook de Tweede Kamer ontbonden worden. De heeren ministers spreken in hun manifest van eene *aaneengesloten meerderheid*, die het ministerie ondersteunde. Wij hebben vertrouwen genoeg in het gezond verstand van de onderteekenaren van dat stuk om te gelooven, dat zij even zoo goed als wij inzien dat, waar constitutionnele vormen bestaan, het regeren onmogelijk is zonder zoodanige «*aaneengesloten meerderheid.*» De grief is dan ook veeleer, dat die meerderheid het ministerie *op den weg van grondwettigen vooruitgang* te hulpe kwam. Voorzeker wenschen de heeren ministers, dat de nieuwe verkiezingen hun *ook* eene aangesloten meerderheid verschaffen, maar die meerderheid zal moeten zijn *in eenen anderen geest dan de vorige*; zij moet niets gemeen hebben met deze meerderheid, welke de organieke wetten in het leven riep; zij zal in de REACTIE even standvastig moeten zijn als de vorige het was in *constitutionnelen vooruitgang*.

Ziedaar dus het punt in geschil. Ziedaar de keuze die den kiezer te doen staat: Vooruitgang of Reactie; voortzetting van 1848, welk jaartal, Gode zij dank, hier geene andere herinneringen dan van orde en rust onafscheidbaar, opwekte, — of teruggang tot vóór 1848; behoud en ontwikkeling onzer grondwettige regten en vrijheden *of het neutraliseren daarvan door eene gewrongen uitlegging.*

De Herderlijke brief der Synodale Commissie.

De uitstekende Herderlijke brief der Synodale Commissie der Nederlandsche Hervormde Kerk, is, tot ons genoegen, in duizende en duizende handen. Reeds heeft zijne waardige taal de gemoederen doen bedaren van hen, wier verstand slechts een oogenblik kon misleid worden. Dat bevalt natuurlijk *de Nederlander* niet; want het is eene bittere misrekening op zijne speculatiën en die zijner laaghartige bondgenooten op de verblindheid der massa, waarvan anders de *Nederlander* zoo een afschuw heeft.

In zijn N°. van heden zegt de *Nederlander* met eene hartelijke blijdschap: «Met genoegen ontwaren wij, «dat de *algemeene Synodale Commissie* opkomt tegen «het schandelijk misbruik, dat door *de Grondwet* en «andere ultra-vrijzinnige bladen, ter misleiding van «de kiezers, van sommige uitdrukkingen in haar Herderlijken brief gemaakt is.»

Ten tweede male, in de laatste vier dagen, maakt gij, *Nederlander*, een misselijk figuur.

Wat zegt de Synodale Commisse, onder dagteekening van 10 Mei, en opgenomen in de *Kerkelijke Courant?*

«De Algemeene Synodale commissie der Nederlandsche Hervormde kerk heeft hare aandacht gevestigd op het misbruik, dat in sommige dagbladen van den *Herderlijken brief* is gemaakt. Dit heeft haar geleid tot eer ernstige overwegingen, of zij het van haren pligt en hare roeping moest achten, daartegen opentlijk te protesteren? Zij heeft dit echter geoordeeld te zijn beneden hare waardigheid, en het buitendien onnoodig gerekend, daar de dagteekening van den *brief* van 22 April in openbare tegenspraak is met dit laaghartig vermoeden, alsof deze vergadering bedektelijk invloed heeft willen oefenen op de verkiezingen, die eerlang het gevolg zullen zijn van het Koninklijk besluit, dat eerst den 26sten daaraanvolgende geteekend, en bekend is gemaakt den 27sten April; redenen waarom zij gemeend heeft, zich te moeten vergenoegen met de betuiging van leedwezen, dat in die bladen geschied is, wat in den *Herdelijken brief* ernstig is afgekeurd; dat namelijk onheilig vuur op den altaar is gebragt, en staatkundige twisten en partijen zijn gemengd in hetgeen, naar het oordeel der Synodale commissie, blijkens hare handelwijze alleen tot kerkelijk en godsdienstig gebied behoort.»

Waaruit blijkt nu, dat de *Synodale commissie* ons heeft bedoeld? Wij gelooven integendeel, dat de commissie *de Nederlander* op het oog had, die toch onbeschaamd genoeg was te beweren: *dat zij geene bevoegdheid had om zoo een herderlijken brief te schrijven, en op die wijze op de verkiezingen te werken.* Dit toch is de eenige strekking van het scherpe oordeel, dat den *Brief* in de *Nederlander* heeft getroffen.

Wij hebben niets meer en niets minder gedaan dan uittreksels gegeven van de kernachtige toespraak der Synodale commissie, die nu nog te meer waarde heeft gekregen, nu zij is gesteld vóór dat de verkiezingen waren uitgeschreven. Waar hebben wij overigens gezegd, dat de Synodale commissie haren Herderlijken brief zou hebben geschreven met het oog op de verkiezingen?

Dat de brief geschreven is, om de opgewonden gemoederen tot kalmte te brengen, dat wordt door de commissie met zoovele woorden erkend. Het pleit bovendien voor hare scherpzinnigheid, dat zij reeds op 22 April aan alle Hervormden in Nederland toeriep, wat wij nu nog zoo gaarne herhalen:

«Ziet het niet voorbij, dat sommigen onheilig vuur «op den altaar hebben gebragt. De geschiedenis van «ons Vaderland verheft hare stem ter waarschuwing, dat «geene *godsdienstige* en *kerkelijke* geschillen tot *partij*«*leus* noch tot *masker* van STAATKUNDIGE en EERZUCH«TIGE BEDOELINGEN misbruikt worden. Bij uwen ijver, «ziet voor u zelven toe, dat gij uwen roem voor God «en menschen niet verliest noch bezoedelt.»

Ook deze woorden heeft *de Nederlander* verloochend, en het doen voorkomen alsof wij deze uit de vingers hadden gezogen.

Zoo er een dagblad is, waarop de Synodale Commissie bepaald het oog heeft gehad, dan moet het wel *De Nederlander* zijn geweest.

Eene les bij de Verkiezingen.

Ubi rerum testimonia adsunt, non opus est verbis.

Het tweede der met zooveel bezadigdheid en kennis van zaken geschrevene *vliegende blaadjes*, dezer dagen te Leiden in het licht verschenen: een blaadje, dat wij in ieders handen wenschten, handelt over *oude dingen*. En waarlijk in dezen tijd geeft het verledene ons meer dan ooit lessen voor de toekomst. Wij gelooven daarom, dat het ter appreciatie van de homogeniteit van ons nieuw Ministerie, niet ongepast is, de aandacht te vestigen op het volgende, wat Prof. Vreede in 1849 schreef. (*De Tweede Kamer*, *Het Ministerie.* Amsterd. bij Schleijer, pag. 12 volgg.)

«Enkele mannen van onbetwistbare kunde, die als «*specialiteiten* gelden, schijnen ons toe — het moge «dan zijn uit liefde tot het Vaderland en eene welbe«grepene vrijheid — de goede zaak niet getrouw en «onpartijdig te hebben aangekleefd. Wij hebben hier «vooral den oud-Minister van Hall op het oog, die, «bij eenig nadenken, in zijne sedert een jaar verkon«digde beginselen van regering, naauwelijks de scha«duw herkennen zal van zijne politische geloofsbelij«denis, eerst van 1829 tot 1842, daarna van 1842 «tot 1847. De afstand is aanmerkelijk, die den gun«steling der Amsterdamsche kiezers in 1848 scheidt «van *hem*, *wiens oor nog in* 1835 *gestreeld* werd «door *de oude eeretitels van Edelmogende Heeren Sta*«*ten-Generaal*, van *Edele Groot Achtbare Staten* en «*Edel Achtbare Burgemeesters* (1). Niet, dat wij de «voortreffelijkheid van den staatsman in eene *statio*«*naire* onveranderlijkheid zoeken. Maar in ons oog «in dat van velen is de medepligtigheid van den voor«maligen Minister aan het stelsel, onder hetwelk «ook na de duurgekochte wet van 6 Maart 1844, de «herziening der Grondwet hardnekkig geweigerd werd, «niet uitgewischt door eene ontijdige *liberaliteit*, welke «in hen, die sints de dagen van Maart aan de groene «tafel gezeten zijn, *antagonisten* van het verleden her«kent en met gelijke munt tracht te betalen. Wij be«twijfelen het, of den heer van Hall in zijne nieuwe «parlementaire loopbaan wel altijd levendig genoeg voor «den geest hebben gestaan de regelen, die hij eens «ter eere der nagedachtenis van G. K. Hogendorp «schreef, toen hij de gedragslijn, door dien edelen «staatsman in de Tweede Kamer gevolgd, aldus schetste: «Zijne rol dáár was — nimmer die van een te««genstrever, of, gelijk men dit in de vreemde talen ««waaruit het ons vreemde denkbeeld ontleend is, ««noemt, van een *opposant* (2). Een van Hogendorp ««kon geen stelselmatig tegenstrever der regering zijn. ««Meer dan eens ziet men, hoe verheugd 's grijsaards ««gemoed was, wanneer hij het met zijn geweten had ««kunnen overeenbrengen, om met de Ministers te ««stemmen, of tot aandrang hunner voorstellen zijn ««welsprekende stem te verheffen.»

«Van den heer van Hall (schrijft Prof. Vreede, pag. «13 en vlg.), die zoo vele zaken had behandeld en «dikwijls de onmogelijkheid had gevoeld van op staan«den voet verbeteringen in te voeren en voordragten «van wet naar eisch te bewerken; van hem, die zelf (3) «aan de pijlen, door haat en laster afgeschoten, had «blootgestaan, en wiens toorn zich nu en dan in gereg«telijke vervolgingen had luchtgegeven, terwijl onder «het Ministerie Donker-Curtius en de Kempenaer niet «een enkel regtsgeding de lompste en vuilste aanval«len van schotschrijvers heeft beteugeld, van hem, «scheen het, — hadden de mannen, die nu op het «vrijwillig door hem verlaten kussen door 's Konings «vertrouwen waren geplaatst, eene nuttige, maar im«mer heusche teregtwijzing en voorlichting, niet een «reeks van zegevierende en meesterachtige aanmerkin«gen te wachten. (4)

«Er is meer. Het is ons een raadsel, hoe dezelfde

"man, die in 1842 als Minister van Justitie den "titel van het Wetboek van Strafregt: *van verboden "genootschappen en van godsdienstoefeningen* had voor"gedragen, zich bij de stemming van het ontwerp "van wet op de uitoefening van het regt van vereeni"ging en vergadering, heeft kunnen scharen onder de "banier van hen, die eene *preventieve* beperking ver"werpende, alleen *repressieve* maatregelen aannemelijk "achtte. Van de angstvallige bezorgdheid der Napo"leontische school aldus tot eene nagenoeg bandelooze "bevoegdheid, die den Staat aan alle gevaren van "clubs der Jacobijnen en congregatiën der jezuïten "prijs zoude geven, onbekommerd over te gaan, zulk "een sprong wekt verbazing bij elk die heugenis draagt, "hoe de heeren Donker-Curtius en de Kempenaar vóór "de omwenteling van 1848 den gewezen, en welligt "ook toekomstigen Minister in milde denkwijze steeds "verre achter zich lieten."

Aldus Prof. Vreede! Als wij dan nu de heeren van Hall en Donker vreedzaam naast elkander op den ministeriëlen zetel zien plaats nemen, mogen wij wel uitroepen, wat Olivarius (Staatk. opmerk. XXXIV) in 1848 schreef:

"Neen, Landgenooten! een eigentlijk gezegd Mi"nisterie, een homogeen Ministerie bezitten wij niet. "Eenheid van bestuur, eenheid van inzigten, eenheid "van beginselen ontbreekt aan onze Ministers......

"Het volk van Nederland moet niet bedrogen worden.

"Het verdient zulks niet.

"Het moet zulks niet dulden.

"Opregtheid is eene van onze burgerlijke deugden, "zij is, volgens de definitie, door den Minister van "Justitie (Donker) aan burgerlijken zin gegeven; die "*neiging van den Nederlander, welke men opmerkt zoo"wel in de hoogere als in de mindere standen, om zich "door geenen uiterlijken schijn te laten verblinden*, "welke ons een afschuw doet hebben van alles wat "naar onopregtheid zweemt.

"Zoo men dan ook al mogt pogen, ons door uiter"lijken schijn te verblinden, aan een Ministerie te doen "gelooven, omdat er eenige Ministers benoemd zijn; "wij zullen ons daardoor niet laten bedriegen.

"Zij, die zulks pogen, en alzoo in strijd met een "der door den Minister opgegevene karaktertrekken "onzer Natie handelen, zullen ons vertrouwen niet be"houden, zoo zij dit al een oogenblik verkregen had"den."

---

(1) Redevoering ter gedachtenis van G. K. Graaf van Hogendorp, door Mr. F. A. van Hall. 1835. Bl. 38, 39, 41.
(2) T. A. P., bl. 51.
(3) Handelingen der Staten-Generaal, bl. 716. vlg.
(4) Verg. de woordenwisseling van den heer van Hall met den heer van Bosse. Handelingen, bl. 625 vlg. Zie ook bladz. 955, 961, 697.

De *Nederlander* meent nog altijd, dat hij zich door "*Jesuitenstreken*" uit de engte kan wringen.

Wij hebben de *Nederlander* gesommeerd om aan te toonen, dat zijne beschuldiging waar is, dat onder het vorige ministerie, "*enkele intrigues, ter verwijdering van leden der Tweede Kamer gelukt zijn.*"

Eerst antwoordt de *Nederlander*, dat men intrigues "bezwaarlijk in hare geheime kronkelpaden kan volgen." Als dat waar is, dan doet de *Nederlander* eene beschuldiging, die hij zelf erkent niet te kunnen bewijzen.

Daarna — nu wij hebben aangetoond, dat de *Nederlander*, opzettelijk logenachtige beschuldigingen verspreidt, waarvan het bewijs niet kan geleverd worden, en er wij evenwel op blijven staan, om *als eerlijk man* bewijzen te geven, of te erkennen *gedwaald te hebben*; wat doet de *Nederlander* nu?

De *Nederlander* zegt: "Wij hebben gemeend, dat "met een blad 't geen gezegd wordt onder de leiding "van *leden der vorige Tweede Kamer* te staan, eene "ernstige politieke discussie mogelijk zou geweest zijn. "Wij vleiden ons, dat de redactie van het terrein der "*personnaliteiten* tot eene nuttiger soort van beschou"wingen zou kunnen worden gebragt. Doch met het "oog op zoodanige fragmenten, waarvoor zelfs de "opgewondenheid der verkiezingen niet tot veront"schuldiging kan verstrekken, is gedachtenwisseling met "eene redactie die zich zelve aldus verlaagt, ondenkbaar."

Ziedaar het antwoord van de *Nederlander* op onze sommatie, om nu eens rond en ruiterlijk te komen vertellen aan de natie, wat onder het ministerie dan toch is geschied, ten gevolge waarvan de verwijdering van leden der Tweede Kamer is gelukt!

De *Nederlander* zit in het naauw. Hij is betrapt op een logen, en nu tracht hij zich daaruit te redden, door te zeggen, dat met ons geene *gedachtenwisseling* denkbaar is!

De eerlijke, godsdienstige courant noemt "*gedachtenwisseling*" de verspreiding van logens, de aantijging van hatelijke beschuldigingen, wier bewijs niet geleverd kan worden! Wij moeten bekennen, nog zoo anti-revolutionnair niet te kunnen zijn, om "*Jesuitenstreken*", waarvan anders, als het de andere partij geldt, de *Nederlander* den mond van heeft, onder den aristocratischen vorm van "*gedachtenwisseling*" voor te stellen.

Wanneer op die wijze een loijaal antwoord en de bewijslevering van opgeworpen beschuldigingen worden ontdoken; ja, dan zouden welhaast personaliteiten te pas kunnen komen. Wij, voor ons, blijven de *Nederlander* toeroepen: geene draaijerijen, geene anti-revolutionnaire verraderlijkheden, maar rond en ruiterlijk moet gij antwoorden, of amende honorable doen.

De heer Mr. G. Groen van Prinsterer heeft, ook in de Tweede Kamer niet ontkend het groote deel, dat hij heeft aan de redactie van *de Nederlander*. Wij gelooven zelfs te mogen beweren, dat die heer kan zeggen: *de Nederlander c'est moi*," niet slechts wat den *inhoud*, maar ook wat *de finantiën* der courant betreft.

Nu is het al zeer nederig en zeer eerlijk vooral, dat in *de Nederlander* (no 883) bepaaldelijk in drie, zegge *drie* artikelen te gelijk, de verkiezing van den heer Groen van Prinsterer te 's Gravenhage wordt aanbevolen en natuurlijk als de eenige wenschelijke verkiezing voorgesteld. De bondgenoot in Amsterdam, (*de Amsterdamsche courant*), moet zelfs eene kastijding verduren, omdat zijn correspondent gewaagd heeft, den heer de Brauw en niet den heer Groen, als kandidaat in de residentie voor te stellen.

Wij gelooven, aan de natie hier te mogen herinneren aan art. 83 der grondwet.

"Ik zweer (verklaar), dat ik, om tot lid van de "Tweede Kamer der Staten-Generaal te worden be"noemd, *directelijk of indirectelijk* aan geene perso"nen, hetzij in of buiten het bestuur, *onder wat "naam of voorwendsel ook*, eenige giften of gaven "beloofd of *gegeven* heb, noch beloven *of geven zal.*

"Ik zweer (beloof), enz.

"*Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.*"

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 14 Mei.

Het Buitenlandsche nieuws heden zonder eenig belang zijnde, meenen wij onze Lezers geen ondienst te doen van het weg te laten en hun liever het meer belangrijke binnenlandsche nieuws mede te deelen.

Zou het waar zijn, wat te Brussel in eenige der aanzienlijkste politieke kringen *ten stelligste* wordt verzekerd; dat namelijk onze gezant aldaar, op bevel van den tegenwoordigen, *behendigen* Minister van Buitenlandsche Zaken, démarches zou hebben gedaan bij eenige leden van het Belgisch Ministerie, opdat zij al hun invloed in het werk stellen en alle hun ter beschikking staande middelen zouden aanwenden, ten einde te verkrijgen, dat de groote Belgische bladen voortaan geene particuliere, vijandige correspondentiën uit 's Hage en Rotterdam meer opnemen?

Het feit is ons verzekerd geworden. Wij gelooven, dat de *Staats-Courant* ten spoedigste zal behooren mede te deelen, wat van dit gerucht is, dat, wij herhalen het, in de voornaamste politieke kringen van Brussel vrij algemeen verspreid is.

Wanneer men de jammerlijke middelen overziet, die van onderscheidene zijden hier te lande worden gebruikt, om de lezing der onafhankelijke drukpers te beletten, dan kan ons zoodanige handeling van den Minister van Buitenlandsche Zaken den heer van Hall, die geroepen is, om onze Grondwet *liberaler* uit te voeren, dan de heer Thorbecke dit heeft gedaan, niet verrassend voorkomen.

Nederland onder Franschen invloed gebragt, mag dan toch nu wel een begin maken, met zijn Meester na te apen!

De *Amsterdamsche Courant*, die altijd zoo goed is ingelicht, — een eerste vereischte trouwens voor een half officieel orgaan, — zal ons genoegen doen, indien zij ons een paar eenvoudige vragen zou willen beantwoorden.

Het is bekend, dat aan de Commissarissen des Konings in de provinciën eene circulaire is gerigt, waarbij hun *zekere vragen* zijn gedaan, waarop *antwoord* werd geëischt.

Zou de *Amsterdamsche Courant* ons nu wel eens willen inlichten, of er in die circulaire niet wordt gesproken van de *verkiezingen?*

Zou de *Amsterdamsche Courant* ook kunnen of willen ontkennen, dat in die circulaire den Commissarissen des Konings in de provinciën wordt aanbevolen, *om invloed op de verkiezingen uit te oefenen?*

Het zijn een paar nietige, dood-eenvoudige vragen. Het zal de half-officiële courant van Amsterdam geene moeite kosten, om naar behooren op dit paar "*nietsbeteekenende*" vragen te antwoorden.

De heeren Prof. J. Geel, prof. A. Halbertsma, Dr. C. Leemans, Mr. N. Olivier, prof. P. L. Rijke, prof. S. Vissering en Dr. H. Bourse Wils, te Leiden hebben, bij eene kernachtige circulaire de kiezers dier stad de hagchelijke positie van ons vaderland als aanschouwelijk voorgesteld, en hun de heeren Mr. J. R. Thorbecke en Mr. P. P. van Bosse aanbevolen, als kandidaten voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer, die het krachtigst kunnen medewerken tot het behoud en de ontwikkeling onzer staats-instellingen.

De heer J. C. Baud wordt thans door de Ultra-Protestantsche partij met opgewondenheid als een uitstekend man voor het lidmaatschap der Kamer aanbevolen. Hij zal de bisschoppen weêr het land helpen uitjagen; hij zal met kracht en ingenomenheid het Protestantisme in de Tweede Kamer voorstaan en bevorderen! Maar weet men dan niet, hoe de heer Baud over "het Evangelie onder de Heidenen" denkt? Goede zielen, verwacht gij van denzelfden man zoogenaamd "*Protestantschen ijver*," die het Christendom van Java wil *weeren*, en den Javanen het Evangelie wil *onthouden*, uit vrees, dat door het Evangelie Java voor ons verloren zou gaan? En toch wordt deze man door de drijvers voorop gezet, en is er te 's Hage, naar men wil, opzettelijk de jongste beruchte kiesvereeniging gecreëerd, *alleen om* HEM *tot kandidaat te stellen*; terwijl te Rotterdam de Heer Baud als *goed Christen* werd aanbevolen door den Heer Jacobson, wiens christelijke zin toch nog niet zoo lang erfelijk is in zijne familie, om veel waarde aan zijne getuigenis omtrent de christelijkheid van den Heer Baud te doen hechten. Wij hebben het reeds meermalen gezegd: de religie-quaestie is slechts voorwendsel: *'t is om heel wat anders te doen.*

Onder de vele dwaasheden, die ten gevolge der kunstmatige opgewondenheid begaan worden, is het niet de geringste dwaasheid, dat men te Amsterdam als kandidaat durft stellen den heer S. R. van Franck.

Wat is dan toch die mijnheer van Franck?

Een schout-bij-nacht. Maar een schout-bij-nacht van het allooi van den gewezen admiraal van de gewezen *Duitsche vloot*.

Is het niet beschamend voor eene zeevarende Natie, dat de hoofdstad des Rijks een schout-bij-nacht als "*specialiteit*" durft stellen, die zich bijna altijd op eene stoomboot voor *binnenlandsche dienst*, of nog veel meer *aan wal* wist te doen plaatsen? Zal zoodanige man onze Marine moeten vertegenwoordigen, spreken over belangen en behoeften, die hij niet kent, en eene uitdrukking zijn van de zee-officieren, op wier bezit wij roem dragen, maar bij wie hij natuurlijk niet hoog staat aangeschreven?

Als de hoofdstad des Rijks een bewijs van belangstelling wil geven in de Marine, waaraan ons Vaderland zooveel dankbaarheid is verschuldigd: zij kieze den heer J. C. Rijk, een man van beproefde kunde en onafhankelijkheid, die practijk met theorie vereenigt, die zelf vroeger minister was, die bevoegd en waardig is, eene zeevarende natie te vertegenwoordigen!

Maar de dweepzieken der hoofdstad hebben den heer van Franck te regt gesteld als kandidaat. Hij zal wel behooren tot die "*handelbare*" mannen, die of uit politieke onwetendheid, of uit weêrhanen-politiek, de eenige steunsels kunnen zijn van de tegenwoordige orde van zaken, opdat door hunne inconsequentiën toch maar zoo lang mogelijk het leven der coalitie van-Hall-Donker-Curtius gerekt worde!

Wij vernemen, dat eenige leden van de ontbondene Tweede Kamer der Staten-Generaal een wetsontwerp hadden gereed gemaakt, tot emancipatie der slaven in Nederlandsch Oost- en West-Indië, en dat dit ontwerp onmiddellijk na het nu laatstelijk gehouden reces zou zijn ingediend. Het is te hopen, dat dezelfde leden gelegenheid zullen hebben, om in de volgende Kamer hun plan te volvoeren. Zijn wij wel onderrigt, dan is het initiatief van dat ontwerp van Friesland uitgegaan. Bij al de gruwelen, die in onze koloniën, vooral in West-Indië, nog bijna dagelijks gepleegd worden, is het meer dan tijd, dat men er ernstig aan denke, om aan de bron dier gruwelen, de slavernij, een einde te maken.

Men gedenke de lessen der geschiedenis. De tweespalt van vóór 1830 heeft tot het verlies van Belgie geleid, en het overblijvend getrouwe gedeelte met een schuldenlast van 400 millioen beladen.

De tweespalt van 1795 en later, heeft Nederland ten prooi geworpen van de Fransche overheersching, die wij duur hebben betaald.

Welnu, denzelfden weg gaan wij op. Zoo niet bij de aanstaande verkiezingen het gezond verstand van de natie zegeviert over godsdiensthaat en burgerveete, zoo twist en tweedragt worden bestendigd, dan wacht Vorst en Volk het lot onzer vaderen.

In den toestand van Europa, zijn Belgie en Nederland aan de beurt, om plotseling door vreemde legers te worden overvallen. Men schijnt dit alleen hier te lande te vergeten. En is het niet daarom, dat men in

zijne verblindheid eene gemakkelijke prooi bereidt voor den eersten vijand den besten, die ons zal gelieven aan te vallen? (*De Tijd.*)

Men leest in het *Handelsblad* van gisteren het volgende:

»In de *Haarlemsche Courant* en elders ontmoet men eene oproeping, zoo het schijnt van eene kiezers-vereeniging te Utrecht, onderteekend door Mr. F. H. C. Drieling, uitmuntende zoowel door slechte taal en stijl, als door hatelijke gevoelens. Onder andere fraaijigheden leest men daarin, dat de welgezinde kiezers zich voor de zaak van het Protestantismus moeten *aanstrengen* (!), en dat de »roeping van het tegenwoordig ministerie is, aan de Ultramontanen in Nederland *geen voedsel te geven.*» Bedoelt de heer Drieling die schadelijke wezens te laten doodhongeren? Of mogen zij nog voedsel koopen voor hun eigen geld? Maar, wat erger is, onder al de schotschriften van den dag, zagen wij er nog geen, waarin zóó onverholen en onverbloemd haat tegen medeburgers en medechristenen wordt gepredikt. De kiezersvereeniging, die den schoonen naam wil voeren van *Koning en Vaderland*, maar eerder *Tweedragt* mogt heeten, stelt flinkweg op den voorgrond, dat de kiezers bij de keuzen voor de Tweede Kamer alleen op de godsdienstige gezindheid, den ijver voor het Protestantisme van de candidaten hebben te letten; dat Nederland een Protestantsch volk is, dat de Koning vóór en door de Protestantsche bevolking moet regeren, en niet-Protestanten geene regte vrienden van Nederland en Oranje kunnen zijn! Is het mogelijk, meer opentlijk aan te sporen tot scheuring en ondergang van het Vaderland?

»Bij dit onverdraagzaam stoken steekt allergunstigst af de gematigde en liefderijke taal van de Synodale Commissie der Hervormde Kerk, en die van den internuntius Belgrado, bij het nederleggen zijner waardigheid van Vice-superior der Hollandsche zending. Door laatstgemelde handeling is nu het kerkelijk gezag in het R. K. kerkgenootschap sedert eenige dagen in handen van de gevreesde bisschoppen overgegaan. De Regering heeft daarbij wijselijk toegezien en zelfs geene tusschenkomst beproefd. Zij is vokomen gelijk gebleven aan het vorige bestuur.»

De Heer van Hall is een dier weinige Nederlandsche Staatslieden, wier roem ook buiten de enge grenzen van ons Vaderland is getreden en wier deugden en vaderlandsliefde in het, anders zoo partijdig Buitenland erkenning vinden. Het zal »*de kern der Natie,*» op dit oogenblik, naar zijn zeggen, de vrienden van van Hall, gewis niet onaangenaam zijn te lezen, op welk eene wijze reeds in 1845 de Heer van Hall in een der Parijsche dagbladen werd bezongen. Het is streelend voor het vaderlandsch gevoel, aldus een nederlandsch genie te zien gehuldigd, en zijne nagedachtenis voor het nageslacht bewaard.

Zie hier op wat wijze het Parijsche Blad, door ons bedoeld, aan den Heer van Hall regt deed wedervaren:

VERS

destinés pour l'Album du Sauveur de la Néerlande,

M^R. F. A. VAN HALL.

A toi l'honneur, à toi la gloire,
O Prince des Triomphateurs!
Le sang n'a par souillé ton illustre victoire;
Tu n'as fait couler que des pleurs.
La Neerlande se plaint: ton joug de fer lui pèse.
Mais ne t'arrête point, sublime Demi-Dieu!
Guillaume sera Louis Treize
Toi, tu sera son Richelieu!

Varia.

Korte uittreksels uit de Notulen van het verhandelde in eene der laatste zittingen van den ministerraad.

Post alia, enz.

De Min. van oorlog neemt het woord. Daar het gelukt is het land tot rust te brengen en het ministerie in afwachting van de bijeenkomst der Kamers niets te doen heeft, stelt hij voor, de gelegenheid waar te nemen, om met geduld en onpartijdigheid een onderzoek in te stellen, of de zoogenaamde »tafeldans,» d. i. het draaijen van eene houten tafel, of ander voorwerp door de bloote oplegging der handen, wezenlijk veroorzaakt kan worden? Hij voor zich kan er niet aan gelooven: — een tol, of een mensch, dat die kan draaijen, dat begrijpt hij: — maar eene tafel — neen! Het is van groot belang voor de natie om ingelicht te worden, omtrent hoe ver men met het draaijen komen zal; hij heeft dus de eer voor te stellen, dat zijne heeren ambtgenooten met hem de handen ineen zullen slaan, ten einde te onderzoeken of de tafel, —

De Min. v. buitenl. zaken. Is het volmaakt eens met den vorigen spreker, die geheel en al op de hoogte van de zaak zal wezen; maar de tafel is zeer zwaar; het zou te lang duren eer men tot eenig resultaat kwam; men zou dus beter doen met eene proef te nemen met het exemplaar van de Grondwet, dat op de tafel lag; dat zou beter gaan.

De Min. v. Justitie, bekent, dat de heer van Hall gelijk had te beweren, dat hij het »onstaatkundigste hoofd in Nederland» was, waaraan hij ook zijne stelling in het tegenwoordige ministerie te danken had; dat hij dus geene zwarigheid maakte om de grap met de Grondwet te proberen; maar men moest zeer oppassen en (zijne handen op tafel leggende), zeer bij de pinken zijn.

De Min. v. buitenl. zaken, verzoekt zijn ambtgenoot van Justitie geene dergelijke aardigheden meer te debiteren; ze komen hem zeer ongepast voor.

De Min. v. justitie, meent het niet kwaad; hij is gereed het dadelijk af te drinken.

De Min. v. finantien, gelooft wel, dat twee maal twee vier is, maar —

De Min. v. buitenl. zaken, vindt deze stelling van zijn geachten collega zeer gewaagd; hij zou wel in de noodzakelijkheid kunnen verkeeren van aan de Kamers te moeten bewijzen, dat twee maal twee vijf was.

De Min. van finantiën, gelooft sedert hij den heer van Bosse vervangen heeft tot alles in staat te zijn.

De Min. v. binnenl. zaken, koestert dezelfde bescheidene meening van zich zelven, sedert hij op het kussen van den heer Thorbecke zit. Hij hoopt, dat geheel Amsterdam met genoegen zal zien hoe hij zich beijvert met de overige ministers te draaijen.

De Min. van koloniën, verklaart uit eigene ondervinding te weten dat niets ter wereld gemakkelijker valt, dan het draaijen: het is immers bekend, dat de geheele aardbol draait, ten minste dat heeft hem zijn collega van Marine verteld, —

De Min. van marine, kan niet goed praten, dat weet iedereen; hij weet ook niets, dat is ook bekend; hij doet met de anderen mede.

Hierop wordt de keten gesloten; hunne Excellentien leggen de pinken van de regterhand op of onder de pinken van de linkerhand van hunne collega's en blijven een tijdlang, na die in aanraking met de Grondwet te hebben gebragt zitten. Men bespeurt niet dat het boekske zich beweegt.

De Min. v. buitenl. zaken, schrijft dit toe aan de gebreken, welke de Grondwet, evenzoo goed als alle andere menschelijke zaken, —

De Min. v. justitie, verzoekt zijn collega niet in herhalingen te vallen.

De Min. v. buitenl. zaken, gevoelt eene zekere tinteling in de vingers.

De Min. v. d. zaken v. d. R. K. eeredienst, heeft zich van het begin af aan al raar gevoeld.

De Min. van binnenl. zaken, wenscht wel te weten hoe laat het is?

De Min. van buitenl. zaken, vindt die vraag nog al gewaagd; na afloop der verkiezingen zal hij in staat zijn daarop te antwoorden.

De Min. v. finantiën, vraagt hoe lang men al gezeten heeft?

De Min. v. justitie, meent dat het van meer belang zou zijn, als men er achter kon komen, hoe lang men nog als ministers dáár zitten zou? Overigens verzoekt hij den heer van Hall hem niet op de teenen te trappen, daar hij onmogelijk daarbij de handen stil kan houden.

De Min. van finantien gaapt.

De Min. v. justitie, wenscht zijn collega in gemoede te vragen, of hij voornemens is de geheele schatkist door te slikken? Overigens begint hij zich te vervelen.

De Min. v. buitenl. zaken, is overtuigd, dat de zaak zus of zoo gelukken moet; hij meent al eenige beweging te bespeuren.

De Min. v. oorlog, bekent dat hij onwillekeurig een weinig gedraaid heeft.

De Min. v. buitenl. zak., dankt hem voor zijne ondersteuning.

De Min. v. binnenl. zaken, krijgt slaap; hij stelt voor de verdere proefneming tot de eerstvolgende vergadering van den raad uit te stellen.

De Min. v. buitenl. zaken, zou liever de zaak dadelijk doorzetten. Hij wenscht het gevoelen van het onstaatkundigste hoofd in Nederland op dit punt te vernemen.

De Min. v. justitie, gevoelt zich zeer gevleid; hij weet het niet; — hij, —

hier krabt zich het onstaatkundigste hoofd achter het oor, de magnetische keten wordt verbroken en de zitting gesloten.

Bij het heengaan verklaart de heer van Hall, de mislukking van de proef toe te schrijven aan de electrieke tegenwerking van den heer Thorbecke en de constitutionnele partij in Nederland.

(*Arnhemsche Courant.*)

Prijscourant der Effecten.

AMSTERDAM. ZATURDAG 14 MEI.

Nederland, Werk. Schuld,	à 2½	Pct.	63⁹/₁₆	⁵/₈
Dito dito.	» 3	»	75¹/₁₆	
Dito dito.	» 4	»	94⁹/₁₆	
Amortisatie.	» 3½	»	9	
Aand. Handel-Maats.	» 4½	»	[illegible]	
O. T. Leening 1844	» 4	»	9	
Aand. Arnh. Spoorweg	» 4½	»	1	
Dito Holl. dito.	»			
Belgie, Certificaten	» 2½	»		
Dito bij Rothschild	» 2½	»	5	
Frankrijk, Certificaten	» 3	»	7	
Rusland, bij Hope en Comp.	» 5	»	109¼	
Dito A°. 1828—1829	» 5	»	1	
Inschr. op 't Grootboek	» 6	»		
Dito Certificaten	» 6	»	74	
Cert. dito Hamburg Amin.	» 5	»		
Negot. 1831 en 1833.	» 5	»	97⁷/₈	
Dito 1840	» 4	»	93³/₈	
Dito Stieglitz	» 4	»	92³/₈	
Dito Nieuwe	» 4	»		
Nieuwe Eng.	» 4½	»		
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	» 1	»	23¹⁵/₁₆	⁷/₈
Nieuwe.	» 3	»	48	
Binnenlandsche	» 3	»	43⁵/₈	
Cert. Coup. Sp. Com.			6⁷/₁₆	
Amort. Schuld.				
Portugal, te Londen	» 5	»	41¹³/₁₆	
Dito dito	» 4	»	39⁵/₁₆	
Weener, Bank.	» 5	»		
Dito	» 4	»		
Metalliek 1816—1852	» 5	»	83¹/₁₆	
Dito 1847	» 2½	»	42¹⁵/₁₆	⁷/₈
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	42⁷/₈	
Dito 1849	» 5	» 9	¼	
Dito Lett. B.	» 5	» 9		
Aand. ƒ 500 bij Rothschild.				
Dito ƒ 250 dito 1839				
Napels, Certific. bij L. & B.	» 5	»		
Polen, Obligaten	» 4	»	8	
Aandeelen 1835		ƒ	1	
Sardinie, te Londen	» 5	pCt.		
Denemarken, Dito	» 5	»	1	
Griekenl, te Londen	» 5	»	7⁷/₈	
Philad., bij Hope en Comp.	» 5	»		
Te Londen	» 6	»		
Bank				
Louisiana, te Londen	» 5	»		
Brazilie, te Londen 1824	» 5	»	9	
Dito 1843	» 5	»		
Grenada, Dito à 100 p. st.	» 2½	»	2	
Dito Uitg.			1	
Ecuador				
Mexico, te Londen Nieuwe	» 3	»	2	
Venetie, te Londen	» 3½	»	8	
Dito Uitg.	» 1	»	1	

Koers van het geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 pCt.

Met uitzondering van 4% Russen, welke ⅛ hooger zijn gedaan, beteekende de markt niets meldenswaardig.

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.